

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р **Красимир Антонов Антонов**, д.м.н., Клиника по гастроентерология, Катедра Вътрешни болести на база УМБАЛ „Свети Иван Рилски“, Медицински Факултет, МУ - София

Относно: Конкурса за заемане на академичната длъжност «Професор» в област на висшето образование 7.Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, специалност «Гастроентерология» -0,5 щатна длъжност за нуждите на Катедрата по Анатомия и клетъчна биология на Факултета по медицина при Медицински университет «Проф. д-р Параскев Стоянов»-Варна и една щатна длъжност за нуждите на Клиника по «гастроентерология» към УМБАЛ «Св.Марина» ЕАД-Варна, съгласно заповед № Р-109-93/21.03.2024 г. На Ректора на Медицинския университет проф. д-р Димитър Райков, д.м.н., обн. в ДВ бр.7 от 23.01.2024 г.

Съгласно Заповед № Р-109-93/21.03.2024 г на Ректора на Медицински университет «Проф. д-р Параскев Стоянов»-Варна, съм избран за външен член на Научното жури по процедура за заемане на академичната длъжност «Професор» в Медицински университет-Варна и съм определен за изготвяне на рецензия относно конкурса. Единствен кандидат е доц. Д-р **Антония Йорданова Атанасова**, д.м.н., доцент в Катедрата по Анатомия и клетъчна биология и в Клиниката по гастроентерология към УМБАЛ «Св.Марина».

Предоставените ми документи са подготвени въз основа на нормативните документи на чл.4, ал.1 и ал.2 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), чл.6, ал.1 и чл.139, ал.3 от Правилника за развитието на академичния състав на Медицински университет- Варна. Няма установени процедурни нарушения.

Декларирам, че няма конфликт на интереси по смисъла на чл.4, ал.5 от ЗРАСРБ.

Преподавателската дейност, учебната работа, научноизследователската дейност и научна активност на доц. д-р **Антония Атанасова**, дмн бяха оценени според изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет от 21.11.22, Закона за развитието на академичния състав на Република България (19.07.2022 г.) и Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав на Република България.

I.Кратки биографични данни и кариерно развитие

През 1986 г. доц. д-р **Антония Атанасова** завършва МА- ВМИ-Варна, асистенция на знамето на университета, с отличен успех. От 01.12.1986 г. - 17.06.1987 г. работи като лекар-ординатор във вътрешно отделение на ПОКБ-Шумен. След успешно положен конкурсен изпит от 17.06.1987 г. - 28.03.1994г. е

асистент в Клиниката по гастроентерология МБАЛ” Св. Марина”, МУ Варна, от 28.03.1994 г.- 07.07.1997 г. е лекар, старши асистент в Клиниката по гастроентерология, а от 07.07.1997 г.- 16.12.2015 г. е лекар, главен асистент в Клиника по гастроентерология. От 17.12.2015 е доцент в Катедрата по анатомия и клетъчна биология.

Доц. Антония Атанасова от 09.07.2013г. е зачислена като свободен докторант към Катедра “ Вътрешни болести”, научна специалност Гастроентерология - с тема “Клинична оценка на пациентите с язвен колит-съвременен подход” На 12.12.2014 г. придобива научна и образователна степен “**доктор**”, по научна специалност: Гастроентерология; тема “Клинична оценка на пациентите с язвен колит-съвременен подход”, диплом с регистрационен №088/19.12.2014 г.

На 23.07.2021 г. придобива научната степен „Доктор на науките“ с тема на дисертационния труд „Серумната експресия на микрорибонуклеинови киселини при пациенти с хронични възпалителни болести на червата.“ Дисертационен труд за НС „Доктор на науките“, МУ – Варна, диплом с регистрационен № 454/23.12.2021.

Доц. Антония Атанасова, д.м.н. има придобита специалност Вътрешни болести (02.02.1994 г.), и специалност Гастроентерология (01.06.1996 г.) Придобива и различни дипломи и свидетелства: Свидетелство за професионална квалификация и високоспециализирана дейност първо и второ ниво; Диагностична горна и долна гастроинтестинална ендоскопия –първо ниво и второ ниво; Диагностична абдоминална ехоскопия –първо ниво; Абдоминална доплерова ехография в гастроентерологията-2 ниво; Интервенционална и ендоскопска абдоминална ехография в гастроентерологията –трето ниво, различни международни сертификати за абдоминална ехоскопия при възпалителни болести на червата- основни курсове и курсове за напреднали.

Участва в международната програма TEMPUS-PHARE/JEP09839-95 „Преструктуриране на медицинското образование” Франция, Университет Франш-Конте- Безансон, Клиника по хепатология и Клиника по гастроентерология при Университетска болница Жан- Минжо, проф. Жан-Филип Миге, 16.02-10.04.1998 г.; Има дипломи за участие в множество международни обучителни училища и срещи на специалисти у нас и в чужбина, в Атина, Амстердам, Будапеща, Белград, Барселона, Брюксел, Рим, Виена, Оксфорд, Прага, Льовен.

Доц. Атанасова е и консултант към експертния център по муковисцидоза, от 07.2019 г.

Владее писмено и говоримо английски, френски и руски език. Притежава отлична компютърна грамотност и ползва най-иновативни комуникационни технологии.

II. Научно-изследователска дейност

Материалите, които представя доц. д-р Антония Атанасова за участие в настоящия конкурс за АД „професор“, отразяват научната дейност през последните 9 години (след получаване на АД „Доцент“) и включват **92 публикации**, разпределени в 3 групи: 1. Дисертация да присъждане на научната степен „Доктор на науките“ **1 бр.**; 2. Десет равностойни научни публикации на хабилитационен труд, изградени в списания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, някои от които и с импакт фактор с (IF) 3. Статии в български и чуждестранни научни списания - **67 бр.** в т.ч. в списания с IF. 4. Резюмета на доклади в периодични списания и сборници, представени на национални и международни конгреси, конференции, симпозиуми и сесии у нас и в чужбина **24 бр.** и участия в други научни форуми в чужбина **71 бр.**

С **импакт фактор** са 3 публикации в пълен текст, след избора и за доцент с IF 7.7 и общ импакт фактор от всички публикации **101,6** (след избора и за доцент). (Импакт факторът е изчислен само за признатите по правилника на МУ Варна системни източници за него).

Научните и трудове са цитирани в са основно в чужбина- **29** литературни източника (след избора и за доцент)– **27** цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове; **2** цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране в чужбина.

Доц. Антония Атанасова е научен ръководител на трима докторанти един по докторска програма „Гастроентерология“ и двама по докторска програма „Вътрешни болести“. Двама от докторантите: д-р Елена Панайотова Панайотова, дм (докторска програма „Вътрешни болести“) и д-р Мирела Монева-Петрова, дм (докторска програма „Гастроентерология“) успешно са защитили докторската си теза и са придобили ОНС Доктор.

Ръководител е на два национални и образователни проекта, финансирани от Фонд Наука: „Метаболитен синдром при пациенти с възпалителни заболявания на червата. Започнал през 2020 година, успешно приключил и атестиран през януари 2023 година; Другият проект „Изследване на съвременни биомаркери при неалкохолната мастна чернодробна болест“/ ФН-13/09.01.24г, стартира в началото на 2024 г. Участник е и в международен проект: Interreg Danube Transnational Programme CD SKILLS – 2019-2022 – Финансиран от Европейския съюз. Участва като изследовател и в национален и образователен проект, финансиран от Фонд Наука „Етиология, клинична картина и диагностика на неалкохолната мастна чернодробна болест при деца и юноши“, 21.12.2020 – 21.12.2022 година.

Доц. Антония Атанасова е активен участник в съвместни разработки на научната интердисциплинарна група по „Гастро-ентеро-хепатопротекция и терапия“ в рамките на Научноизследователски институт към МУ-Варна. Работата на този екип е в унисон на едно от приоритетните научните направления на Научно-изследователския институт при МУ-Варна (2021-2025) „Хранене и качество на живот“.

III. Характеристика и приноси на научните публикации

Доц. д-р Антония Йорданова Атанасова, дмн представя десет равностойни публикации на хабилитационен труд. Това са посочените в академичната справка раздел В4 пълнотекстови научни публикации в издания, които са цитирани в реферирани и индексирани в световната база данни с научна информация- *Web of Science* и *Scopus*. Тези публикации носят **336.5 наукометрични точки** при минимални изискуеми 100. В 60 % (6 бр.; №3,4,5,6,9,10) от тези публикации доц. Атанасова е първи автор. В 40% (4бр.; №3,4,5,6) е единствен автор. В останалите 40% е втори автор (№8), трети автор (№2) и пореден автор (№1,7). Три (30%) от предоставените публикации имат Impact Factor (IF): №2,8,9, като общият им IF =7.7 и са публикувани през изминалите четири години. В публикациите с IF кандидатът доц. Атанасова е първи автор (№9, от 2022 г), втори автор (№8, от 2022 г) и трети автор (№2, от 2020 г). Тези факти убедително разкриват личното участие на доц. Атанасова в представените публикации, както и трайните интереси в определени области на публикационна активност. Осемдесет процента от представените публикации съдържат оригинални разработки (№3,4,5,6,9), резултати, постигнати в екипна работа (№2,7,8) и само 20% (2 статии) са посветени на литературен обзор, (№1,10), а една статия съдържа собствени резултати като клинични случаи с наблюдение и литературен обзор (№7).

Цялостната научно-изследователската дейност на доц. д-р Антония Йорданова Атанасова, дмн, се основава до голяма степен на непосредствената и клинична диагностично-лечебна дейност като гастроентеролог, с богат практически опит и утвърден авторитет сред научната общност и пациентите с различни хронични заболявания. Научните й трудове са посветени на различни значими области в гастроентерологията, като: хронични възпалителни болести на червата; хронични заболявания на черния дроб; затлъстяване и метаболитен синдром и връзката им с хроничното възпаление и редица онкологични заболявания; предотвратими инфекциозни заболявания, клинични случаи на редки болести; качеството на живот сред различните групи пациенти; микрорибонуклеинови киселини в клиничната практика като съвременни маркери за диагностика, проследяване и персонализиране на лечението при възпалителните чревни заболявания; микрорибонуклеиновите киселини като неинвазивен маркер за оценка на затлъстяването, метаболитния синдром при IBD пациенти, както и

имунохистохимичната оценка на клетъчната смърт/некроптоза като прогностичен маркер както при улцерозен колит, така и при болест на Крон в стадий на активност и клинична ремисия.

Научните приноси са систематизирани в 10 основни направления: хронични възпалителни болести на червата; хронични чернодробни заболявания; метаболитен синдром, наднормано тегло, затлъстяване; микрорибонуклеинови киселини и проложението им при възпалителните заболявания на червата; витамин Д и влиянието му върху гастроентерологичните заболявания; предотвратими инфекциозни заболявания; терапия на гастроентерологичните заболявания; некроптозата при възпалителните болести на червата; съвременна диагностика на някои генетични заболявания и клинични случаи.

При минимални наукометрични показатели с общо 550 точки, доц. Ангелия Атанасова, дмн се представя с **1975. 81** точки

С **теоретико-методологични и практико-приложни** приноси са публикациите в раздела IBD. Направен е систематичен анализ на рисковите фактори за прогресия на IBD, данни за предотвратимите инфекции, които влияят негативно върху курса на лечение, както и върху еволюцията на заболяванията. За първи път в България се публикуват данни за мястото и ролята на *микрорибонуклеиновите киселини* в диагностиката и проследяването на възпалителните заболявания на червата при възрастни. Описват се сравнително редки случаи с *дълбока венозна тромбоза при* възпалителни болести на червата в ранната детска възраст. Прави се анализ на причините за загуба на отговор при биологична терапия, прогресията на болестта на Крон след оперативна интервенция, приложението на съвременно лечение с малки молекули, страничните неблагоприятни събития при лечението с утвърдените анти-TNF антитела, приложението на свръхнови терапии, на базата на микрорибонуклеинови киселини. Съществен **практико-приложен** принос е анализът на възпалителните заболявания на червата при бременност и кърмене и определянето на времето за ваксинация на тези пациенти. За първи път в България се изнасят систематичен анализ от приложението на различни въпросници за качеството на живот при пациентите с IBD и корелацията му с активност на болестта като първа стъпка в персонализиране на терапията. Систематизирани са съвременните схващания за клиниката, диагностиката и терапевтичното поведение при различни чернодробни заболявания: хронични вирусни хепатити, метаболитни болести (болест на Wilson), метаболитно индуцирана чернодробна мастна болест, синдром на Gilbert, злокачествени тумори на черния дроб. Описани са редки чернодробни заболявания - хемангиоми на черния дроб в детска възраст и тяхното лечение с утвърдени и иновативни терапии. Споделен е опитът при генетичното доказване на синдрома на Gilbert при деца и юноши. Анализирана е ролята на *микрорибонуклеиновите*

киселини, на серологичните тестове и транзиентната еластография за комплексната оценка на пациентите с хронични хепатити с различна етиология. Извършен е съвременен анализ на някои основни антропометричните характеристики на IBD пациенти в съчетание с нива на циркулиращи miRNAs. Тези публикации имат **иновативен теоретичен, практически и практико-приложен принос**, като първи по рода си проучвания, които дават корелация между лечение, експресия на miRNAs и някои основни антропометрични данни при тези пациенти. За първи път в България са изнесени и обобщени данните, от един реферативен център за диагностика, проследяване и лечение на IBD, относно честотата на латентната и активна туберкулоза при пациенти преди и в хода на биологично лечение с anti-TNF-alfa антитела. Тези публикации имат както **теоретичен**, така и **практико-приложен принос**. Резултатите са съпоставени с данни от подобни европейски проучвания и световни данни, тъй като отсъстват достъпни публикации за аналогични проучвания в други реферативни центрове от България. За първи път в България се публикуват резултати от генетични изследвания на HLA-генотипизирането при пациенти с целиаксия и техни родственици и генетичните резултати при съмнение за болестта на Gilbert.

IV. Научно-преподавателска дейност

Доц.д-р Антония Атанасова,дмн е дългогодишен преподавател по вътрешни болести и гастроентерология. От общо 37 години трудов стаж, има преподавателски стаж общо 36 години. Годишна учебна натовареност за последните 4 учебни години е както следва 219, 167, 262 и 193 часа, при норматив за доцент от 110 часа годишно според Правилника на МУ-Варна. Участва в изпитна комисия за държавен изпит за придобиване на специалност по гастроентерология, София, ИСУЛ, УМБАЛ "Царица Йоанна" София, Изпитна комисия за държавен изпит по Вътрешни болести АЕО и БЕО, МУ- Варна, Изпитна комисия, семестриален изпит по Вътрешни болести, АЕО и БЕО, МУ-Варна. Води упражнения по вътрешни болести студенти 5 курс БЕО, упражнения по ЦОХЕ със студенти 1 –ви курс в Катедрата по Анатомия и клетъчна биология, медицина и дентална медицина; упражнения по спланхнология –микроскопска част в Катедрата по Анатомия и клетъчна биология, дентална медицина; лекции по Анатомия и клетъчна биология (раздел спланхнология) –студенти 1 курс Медицина; лекции по Анатомия- студенти МУ-Варна МК – инспектори обществено здраве; лекции по пропедевтика на вътрешните болести- студенти факултет Медицина, 3 курс; лекции по Вътрешни болести- студенти 5 курс, Медицина Втора катедра по Вътрешни болести БЕО и АЕО.

V. Членства в научни дружества и организации

Доц. Антония Атанасова е член на БЛС, Българско Национално Дружество по Гастроентерология с гастроинтестинална ендоскопия и абдоминална ехография; Българско Дружество по Гастроинтестинална ендоскопия; Българското дружество

по детска гастроентерология, хепатология и хранене (съосновател) и ECCO - European Crohn Colitis Organization.

Заклучение

Считам, че доц. д-р Антония Атанасова, дмн отговаря напълно на задължителните и специфични условия от Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет- Варна, Закона за развитието на академичния състав на Република България и Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав на Република България за условията и реда за заемане на академичната длъжност «ПРОФЕСОР» в МУ -Варна. Убедено мога да заявя, че ще гласувам **положително** за избора на доц. д-р Антония Атанасова, дмн за заемането на академичната длъжност «ПРОФЕСОР» по научната специалност «Гастроентерология».

07.05.2024 год.

Проф. д-р Красимир Антонов д.м.н.

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

